

Lijst van leermiddelen, literatuur en sites over natuur

Let wel: Enkel de met * aangeduide leermiddelen zitten in ons gratis uitleenaanbod.

GoodPlanet Mundo-bibliotheek Edinburgstraat 26, 1050 Brussel

tel: 02/893 08 24 a.Stijfhals@goodplanet.be

Zie ook www.goodplanet.be documentatiecentrum

Ondersteuning nodig: K.Vaningleghem@goodplanet.be 0473/96 85 04

LEERMIDDELEN en BOEKEN				
Algemeen natuur leermiddelen				
"Natuur op school" *	MOS themabundel Gratis voor MOS scholen	Didactische map		BaO
Het vier seizoenenboek uitgeput	Zeer praktisch boek dat je concrete tips voor de aanleg van een kabouterpad en activiteiten doorheen de seizoenen aanbiedt.		90 227 2262 7	Kleuters /eerste graad
Zorgen voor de natuur*	Volledig pakket van kleuter tot derde graad. (uitgebreide beschrijving en eindtermen: zie MOS map natuur)	Lespakket	90 70168 52 9	BaO
Op avontuur in de natuur*	Een avontuurlijke tocht doorheen de natuur, afvalbergen en water. Met veel doe-activiteiten	Lespakket.	90-732-0753-3	3 – 8 jaar
Natuurlijk klassenwerk-buitenwerk*	Per seizoen	Lesmap met doeblaadjes		BaO
Rein en Ever en het bos, dat spreekt voor zich.	Mooi (voor)leesboek over een jongetje dat een tand van een everzwijn vindt. Inclusief lespakket om rond het bos te werken. Met veel doe-opdrachten!	Lespakket	90-448-0036-1	6 – 9 jaar
Posterreeks 'het bos, een levende gemeenschap'	Mooie posterreeks over bossen in de wereld. Opgestuurd naar alle scholen in België	Posterreeks	www.goodplanet.be/nl/jongeren-scholen/posters.php	1 ^{ste} – 3 ^{de} graad
Groen bekeken*	Over planten en hun gebruik	Lesmap		BaO
Het bos ontdekken en begrijpen*	Met 44 fiches over het bos	Lesmap		BaO
De natuur buiten*	Veldwerk in de directe schoolomgeving Ideaal voorin de schooltuin.	Lesmap		BaO
Vlinders en hun omgeving*	Lespakketten	lesmap	Vlinderstichting nl	Bao
Composterende met kinderen*	Zeer goede en goedkope map: met Jerom de compostworm	lesmap	Bestellen bij OVAM	Vanaf kleuters!
Vlinders in de klas*	Pakket voor werken met levend	lesmap	Vlinder-	Bao

	materiaal		stichting nl	
Oscar ontdekt de vrije natuur	Een speelse verkenning op en rond het veld.	Cd-rom	90-209-4035-X	4 – 10 jaar
Het grote milieuspelenboek*	200 ideeën rond milieu en natuur met ruime pedagogische achtergrond.	Doe-boek	90 73207 43 6	4 tot 14 jaar
Kiekebos*	Handboek voor bosvriendelijk spelen. Alles wat je ooit weten wilde over spelen in het bos.	Doe-boek	Vlaamse Gemeenschap 02/553 41 10	1 ^{ste} kleuters – 3 ^{de} graad BaO
Groot knutselboek van de natuur	Zeer duidelijk seizoensboek om te knutselen met natuurlijke materialen.	Doe-boek	90-303-1743-4	Vanaf 4 jaar
Boeken voor leerlingen				
Ecogids Aarde*	Verhelderend boek over het leven op aarde. Ideaal voor contractwerk.	Boek	90-209-4260-3	3 ^{de} graad BaO
Ontdek het bos*	Uit de artis cool reeks	boek	90-5657-155-9	BaO
Natuur in eigen hand	Leuke proefjes en experimenten.	Doe-boek	90-5878-001-5	1 ^{ste} – 3 ^{de} graad
Vogels voeren en beloeven	Observatieblad voor vogels. Om mee te doen aan inventarisatie van tuinvogels in Vlaanderen.		Bijlage bij Natuur.blad,. Tel: 015 29 72 20 info@natuurpunt.be	
Bossen en weiden		Doe-boek	90-5495-411-6	2 ^{de} graad BaO
Het grote experimenteerboek voor kinderen*	Per seizoen proefjes rond natuur en natuurverschijnselen. 209 eenvoudige experimenten rond energie, natuur. . .	Doe-boek	deltas	
Groen voor je ogen*	Prachtig natuurwerkboek voor groot en klein	Boek	90 257 3547 9	
Praktische natuurgids voor de jeugd*	Doegids voor kinderen om zelf op ontdekking te gaan in de natuur.	Boek	deltas	BaO
De natuur ontdekken*	Uitgebreid boek vol proeven en ervaringen. Met leuke tips om zelf te doen in de klas	Boek	90 6565 538 7	BaO
Boeken voor de leerkracht				
Kididoc: In het bos	Leuk boekje dat uitnodigt tot ontdekken. Om daarna op stap te gaan.	Boek	90-76830-09-6	4 – 10 jaar
Natuuractiviteiten*	Absolute aanrader !	Boek	90 303 1756 6	
Speuren in de natuur	Met leuke proefjes in de natuur.	Doe-boek	90-6097-389-5	1 ^{ste} – 3 ^{de} graad
Zelf de natuur in*	Basisboek voor veldbiologie in Nederland, zeer goed bruikbaar in Vlaanderen	Boek	90 5011 156 4	leerkrachten
Dieren/Planten				
Microcosmos*	Ongeëvenaarde insectenfilm (72 min)	dvd		Vanaf kleuters
Handige, geïllustreerde determinatietabellen*. Zoekkaartenboek*	o.a. over bomen, vlinders, vogels, paddestoelen, bodemdiertjes, waterdiertjes enz	zoekkaart	Te koop bij JNM of Natuurpunt Zie sites	
De insecten*	Uit de artis cool reeks : met quiz fiches	Boek	90-5657-266-0	
Amfibieën en reptielen*	Uit de artis cool reeks : met quiz fiches	Boek	90-5657-240-7	
Dieren in en om de vijver*, roofdieren van bij ons*, groepsleven bij dieren*, dieren in de	Boekjes uit de artis cool reeks			BaO

winterslaap*, Kriebelbeestjes*, Paddestoelen*, bomen van bij ons*, de Ardennen*				
Rupsje nooit genoeg*	Over een rups die zich ziek eet en verandert in een mooie vlinder. Ideaal als inleiding rond natuur op school.	Boek	90-257-3423-5	1 ^{ste} – 2 ^{de} kleuters
Natuur in de kijker: de slak	Thema boekje	Boek	90-243-7484-7	1 ^{ste} graad BaO
Natuur in de kijker: de kikker	Thema boekje	Boek	90-243-6276-8	1 ^{ste} graad BaO
Natuur in de kijker: de vlinder	Thema boekje	Boek	90-243-6698-4	1 ^{ste} graad BaO
Natuur in de kijker: het lieveheersbeestje	Thema boekje	Boek	90-243-6697-6	1 ^{ste} graad BaO
Natuur in de kijker: spinnen	Zeer leuke reeks met duidelijke en mooie foto's, weetjes en andere info. Ideaal voor project-, hoeken-, of contractwerk.	Boek	90-243-7485-5	1 ^{ste} graad BaO
Kriebelende kruipertjes*	Alles wat kinderen ooit wilden weten over vieze beestjes. Met fantastisch leuke taakjes en proefjes.	Boek	90-206-0513-5	3 ^{de} graad BaO

tuin

NIEUW: Vergroening van de schoolomgeving* (Aan te vragen via MOS.)

Het werkboek basisonderwijs*: een werkboek met 20 lessen over verschillende groenvormen (klimplanten, moestuin, kruidentuin, grasland, hagen en heggen,...) en de verschillende fasen in de ontwikkeling ervan. Tijdsduur, materiaal, werkwijze en eindtermen worden uitgebreid beschreven. De vele praktijkvoorbeelden geven tips voor de praktische organisatie van een vergroeningsproject. Dit werkboek is vooral gericht op de tweede graad maar is aan te passen aan jongere of oudere leerlingen.

Technische handleiding voor een groene school – voor lagere en secundaire scholen*: dit stappenplan bevat technische informatie over het ontwerp, de aanleg en het beheer van verschillende groenvormen. De info is zeer toegankelijk geformuleerd en dus ook bruikbaar voor 'leken'
(initiatief van Cel NM&I van de Vlaamse Overheid, uitgewerkt door WWF-educatie en VELT) Gratis voor MOS- scholen die rond thema natuur werken. Aanvragen via MOS begeleider.

Vrij spel voor natuur en kinderen*	Hét boek over natuurrijke speelruimte, van de bezielers van springzaad NL		978 90 6224 470 6.	leerkrachten
Speelnatuur in de stad. Hoe maak je dat?*	Speelnatuur langs alle kanten belicht. Mooie voorbeelden en ruime achtergrondinfo.	Boek	978 90 6224498 0	leerkrachten
Toptuinen voor kinderen*	Lost de verwachtingen niet echt in, wel een aantal bruikbare ideeën.	Boek	boek	leerkrachten
Het leven van een vlinder*	Foto's en tekst van ei tot vlinder.	Boekje	90 5495 641 0	Kleuters en BaO
Het leven van een tuinboon*	Foto's en tekst van zaad tot oogst.	Boekje	90 5495 638 0	Kleuters en BaO
Mijn leukste tuinboek	Tof boek om met kinderen in de schooltuin aan de slag te gaan. Een aanrader!	Doe-boek	90-243-7883-4	1 ^{ste} – 3 ^{de} graad BaO
Een tuin van mezelf*	Kijk en doe-gids vooraanleg van de eigen tuin.	Doe-boek	90 5878 012 0	Bao
De jonge tuinder*	Creatieve doe-projecten voor kinderen	Doe-boek	90 438 0740 0	BaO
Tuinboek voor kinderen*	Leuk boekje voor de kinderen met her en der bruikbare tips	Doe-boek	90 243 7739 0	BaO
Experimenten in de tuin*	50 spannende proeven	Doe-boek	90 213 316 75	BaO
De tuin*	Met eenvoudige proefjes met plantjes en beestjes.	Doe-boek	90 5495 409 4	BaO

Ecologische teelt van kleinfruit*	Velt-uitgave met tips over rassen en verzorging. Handige snoeschema's.	Boek	90 800626 6	
Bessen, frambozen en bramen*	Met uitgebreide rassenlijst	Boek	90 44703 90 0	
Kiemen en microgroenten*	Absolute aanrader om in de klas rond groentjes te werken.	Boek	Deltas(ook te bestellen bij Peter Bauwens zie sites)	Vanaf kleuterjuf
Vademecum wilde planten	530 veel voorkomende wilde planten beschreven	Boek	90 6966 086 5	leerkrachten
natuurbeheer	standaardwerk over dit onderwerp	Boek	90 5826 266 9	
Wilde kruidentuinen	Leuk boek met veel folklore	Boek	90 209 3380 9	
Een tuin om van te smullen	Sierlijke eetbare tuin (van Peter Bauwens zie sites)	Boek	90 215 9325 4	
De natuur van het tuinieren*	Brengt je de inzichten bij die je nodig hebt om de natuur te begrijpen. Veel aandacht voor permacultuur.	Boek	90 209 3830 4	
Tuinen van overvloed	Hét boek over permacultuur. Te verkrijgen via Ygdrasil.	Boek	90 274 4755 1	
Ecologisch tuinieren: de moestuin	Groene bijbel van de bio-tuinier (velt)	Boek	90 800626 4 2	
De ecologische siertuin	Praktische tips voor een milieuvriendelijke tuin, met plantenlijst. Er staan ook wel uitheems planten in.		Vereniging voor Ecologische Leef-en Teeltwijze. www.velt.be	
Tuin vol wilde planten (uitgeput)	Enig echt uitstekend boek over natuur-en wilde tuinen (super!)	Boek	90 6255 447 4	
Vlinders in de tuin	Ideeën en praktische tips om van elke tuin, terras of balkon een aantrekkelijke plek voor vlinders en andere insecten te maken.	Boek	KNNV, Utrecht	
Schooltuinwerkboek*	Te bestellen bij CNMe Maastricht: zie sites	werkboek		
Megaboek insecten en spinnen*	Kleuterhoog boek met prenten Ideaal voor de lessen kriebelbeestjes.	Prenten-en tekst boek		Kleuters en BaO
Determinatiegidsen (in de voordeelboekenwinkels zijn vaak zeer goedkope fotogidsen te vinden) Neem ook eens een kijkje op de sites van Natuurpunt en JNM, je kan er on line bestellen.				
Onkruiden herkennen	Enig in zijn soort met foto's van kiemplanten.	Foto- en tekstboek	90 5210 586 3	
Nieuwe insectengids	Met tekeningen en beknopte uitleg: zeer bruikbaar.	Gids	90 03 90198 8	
Insectengids Tirion		fotogids	90 5210 132 9	
Vlinders Tirion	Herkennen in 3 stappen met hoofdstuk rupsen	fotogids	90 5210 472 7	
Insekten Tirion	Herkennen in 3 stappen met hoofdstuk larven.	Fotogids	90 5210 484 0	
De kleine insecten gids	Met uitleg en tekeningen		90 216 1404 9	Voor de kids
Petersons vogelgids	Standaardwerk met tekeningen		90 521 0178 7	
Vogelgids Tirion	Handig zakgidsje	fotogids		
Paddestoelen	Met foto's	fotogids	90 18 00860 5	
Stadsplanten*	Veldgids uit Nederland maar bruikbaar in Vlaanderen	fotogids	90 5956 075 2	
Deltas bloemengids	Met foto's en determinatieplan	fotogids	90 243 5125	

			1	
Spelen en koffers				
Vogelkoffer*	Zoekkaarten en verrekijkertjes			
Bodemkoffer	Doe zelf bodemonderzoek			
muizenkoffer	Set lifetraps			
Wonderkoffer		spel		
		spel		

Websites

algemeen

milieu in Brussel: www.leefmilieubrussel.be

Natuur – en milieu educatie

www.milieuzorgopschool.be

www.milieueducatie.be

www.greenbelgium.org

<u>Natuursites</u>	
<u>Voor leerlingen</u>	
www.vlinderskijken.nl	Zeer mooie en kindvriendelijke site over kleurige vlinders. Met de mogelijkheid om lespakketten volgens niveau te bestellen. Een aanrader!
www.natuurwetenschappen.be/expo/ccbb/n-game-m.htm	Zeer leuke en <u>leerrijke spelletjesite rond natuur van het KBIN in Brussel</u> . Ook geschikt voor de kleuters. Zeker de moeite van een bezoekje waard!
www.vleermuissitevoorkids.nl	Over vleermuizen in Nederland en in de tropen.
www.worteldrie.com/kids/farm.html	Spelletje rond geluiden van boerderijdieren
n-kids.naturalis.nl/funngames/dierengeluiden/	Dierengeluiden beluisteren
<u>Voor leerkrachten</u>	
<u>algemeen</u>	
www.leefmilieubrussel.be/Templates/Particuliers/Informer.aspx?id=1850&langtype=2067	Groene en blauwe netwerk in Brussel. Met info over de groene wandeling.
geoportal.ibgebim.be/webmap/groene_brussel.phtml?langtype=2067	Interactieve kaart van groene ruimtes in Brussel. Met infofiches per gebied!
www.gardensafari.net/indexdutch.htm	Prachtige natuurwebsite met duidelijke en massa's foto's van insecten, vogels en zoogdieren. Heeft ook een zoekrobot. Leuk om te gebruiken bij hoeken- en contractwerk.
www.geolution.nl/dieren/dierengeluiden-download.htm	Meer dan 500 geluidsbestanden van meer dan 90 dieren.
www.natuurpunt.be	De grootste natuurbehoudsvereniging van Vlaanderen, veel info, met kinderhoek en on-line winkel
www.wwf.be	Onder educatie vindt u een bloemlezing van de lopende WWF-projecten. Tevens kan u zich inschrijven op de mailinglijst zodat u gratis op de hoogte wordt gesteld van de educatieve ontwikkelingen.

www.jnm.be	Voor de natuurfreaks onder uw leerlingen en zij die zelf de handen uit de mouwen willen steken (vanaf 8 jaar). Je kan er ook handige zoekkaarten bestellen. Nu ook een afdeling in Brussel. www.jnm.be/index.php?a=12
--	--

Flora en fauna

www.deboomin.eu	Dé site voor boseducatie voor de lagere school (Bos+ en GoodPlanet)
www.vlinderstichting.nl/www.vlinders.pagina.nl	Alles wat je ooit over vlinders wilde weten vind je op deze websites. Leuk voor een project rond vlinders, rupsen, e.d. Ook info over libellen.
www.xs4all.nl/~johzandb/wilde%20planten.html of www.kulak.ac.be/bioweb/	Digitale herbaria met vaak zeer goed fotomateriaal.
www.users.skynet.be/verzamelen/natuur.html	Prachtige fotowebsite rond natuur. Met zeer mooie macrofoto's van slakken, insecten, vlinders, ... De moeite van het bekijken waard!
www.natuurwetenschappen.be/expo/ccbb/n-ency-m.htm	Beknopte natuurencyclopedie: dieren gerangschikt per waarnemingsperiode.
Excursiemateriaal kopen	
http://winkel.natuurpunt.be/excursiemateriaal	Natuurpuntwinkel (te Mechelen)
www.jnm.be/index.php?a=118&pag=3016&cat=040000&type=catalog	JNM-winkel (te Gent)
http://www.veldwerkwinkel.nl/	Veldwerkwinkel (opgelet: portkosten vanuit Nederland zijn hoog)